

VAT w usługach medycznych w Unii Europejskiej

Podatek od zdrowia

Podatek VAT wpływa na atrakcyjność rynku inwestycyjnego, konkurencyjność pomiędzy przedsiębiorcami, także na rynku usług medycznych. Rozwiązania w zakresie podatku VAT w krajach UE w tej dziedzinie zależą z jednej strony od uregulowań wspólnotowych (świadczenie usług i sprzedaż towarów przez ośrodki zdrowia), z drugiej – postanowień prawa krajowego (zakup usług i towarów na rzecz ośrodków zdrowia).

Sprzedaż usług – bez VAT

Rozwiązania krajowe dotyczące usług świadczonych i towarów sprzedawanych przez ośrodki zdrowia są podporządkowane postanowieniom dyrektywy 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Artykuł 132 ust. 1 lit. B tej dyrektywy stanowi, iż opieka medyczna, szpitalna oraz działalność jej towarzysząca wykonywana przez organy zarządzane wg prawa publicznego lub w warunkach porównywalnych z kodeksem prawa publicznego przez szpitale, centra medyczne i diagnostyczne oraz inne oficjalnie uznane placówki o podobnym charakterze są zwolnione z opodatkowania podatkiem od towarów i usług.

Dyrektywa w prawie krajowym

W wyniku transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego, podatku VAT na usługi zdrowotne świadczone przez zakłady opieki zdrowotnej nie stosuje się m.in. w Bułgarii, na Cyprze, w Danii, Estonii, Finlandii, Grecji, Irlandii, Luksemburgu, na Łotwie, w Niemczech, Polsce, Rumunii, Słowacji, Słowenii, na Węgrzech, we Włoszech.

Inne kraje przyjęły zwolnienie z podatku jako zasadę, niemniej jednak stosują od niej odstępstwa w stosunku do niektórych typów towarów czy podmiotów. W poszczególnych krajach przedstawia się to następująco (ZW = zwolniony):

- Austria: ZW – zakłady opieki zdrowotnej podlegające przepisom prawa publicznego, * 10 proc. – pozostałe ośrodki zdrowotne;
- Czechy: ZW – usługi zdrowotne objęte ustawą o zdrowotnym ubezpieczeniu publicznym, 19 proc. – pozostałe usługi;
- Francja: ZW – jako zasada; 2,1 proc. – odsprzedaż leków szpitalnych;
- Holandia: ZW – opieka medyczna, 6 proc. – powietrzny transport ratunkowy, * 19 proc. – pozostałe usługi;
- Litwa: ZW – jako zasada; 19 proc. – ratownictwo;
- Szwecja: zwolnienie kwalifikowane i warunkowe.

Przykładem szczególnym jest Wielka Brytania, która nie wprowadziła zwolnienia z podatku VAT na usługi świadczone i towary sprzedawane przez zakłady opieki zdrowotnej. Stawka stosowana w Wielkiej Brytanii – 0 proc.

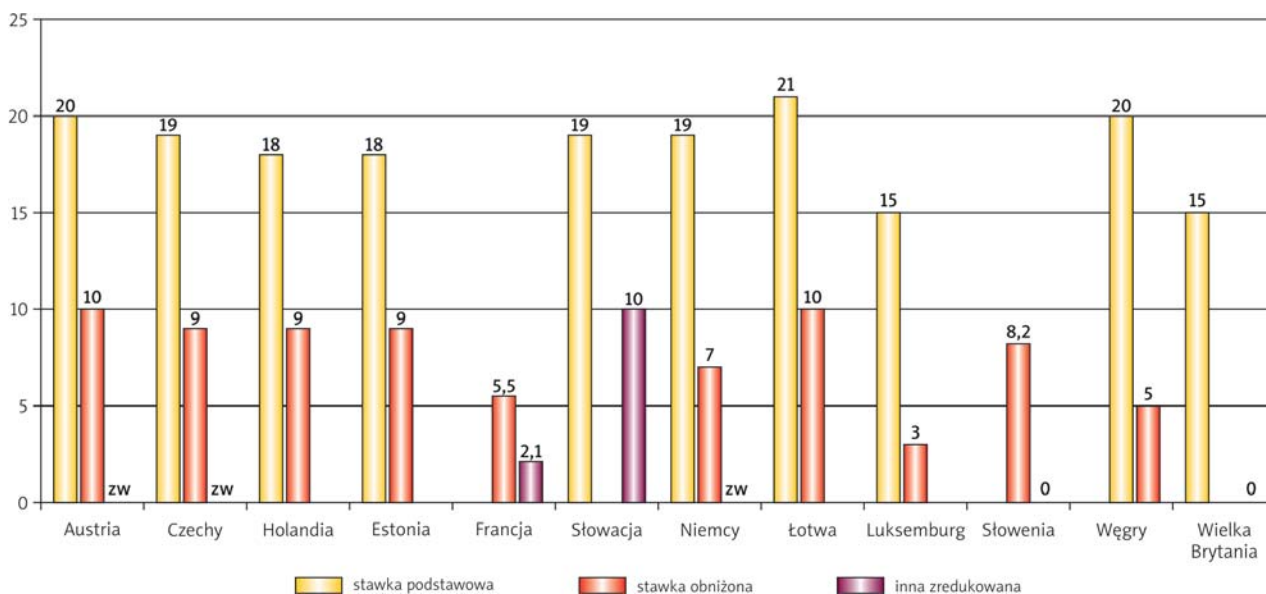
Koszty inwestycji medycznej

Mając na uwadze, iż dyrektywa 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. nakazuje zwolnienie przedmiotowych usług z opodatkowania VAT, a co za tym idzie – również niemożliwość odliczenia VAT, skutkujące zwiększeniem kosztów inwestycji w sektorze medycznym, wśród zainteresowanych tworzeniem ośrodków zdrowia przeważają opinie o konieczności zastosowania ogólnych zasad opodatkowania podatkiem VAT zakładów opieki zdrowotnej.

Nie rozstrzygając, czy jest to uzasadnione, czy nie – gdyż takie rozwiązanie wynika z przepisów prawa wspólnotowego, do których dostosowały się praktycznie wszystkie kraje z wyjątkiem Wielkiej Brytanii – należałoby szukać możliwości zwiększenia atrakcyjności sektora w uregulowaniu zasad podatku VAT na zakup usług i towarów dostarczanych na rzecz zakładów opieki zdrowotnej.

Analiza wysokości stawek

podatku VAT na usługi i towary dostarczane na rzecz zakładów opieki zdrowotnej wskazuje na zróżnicowanie stawek zarówno pomiędzy samymi krajami członkowskimi UE, jak i w stosunku do produktów w ramach przepisów wewnętrznych poszczególnych państw. Wydaje się też, że wysokość stawek stosowanych przez kraje członkowskie UE nie zależy od stopnia rozwoju kraju czy jego bogactwa.

Legenda: żółty – stawka podstawowa, czerwony – stawka obniżona, różowy – inna zredukowana

Ryc. 1. Analiza porównawcza podatku VAT na usługi i towary dostarczane na rzecz zakładów opieki zdrowotnej w wybranych krajach UE.

Tab. 1. VAT na usługi i towary w obszarze zdrowia

Kraj	Wysokość podatku VAT w zależności od usług czy towarów dostarczanych na rzecz ośrodków zdrowia		
	stawka podstawowa	stawka zredukowana	zwolnienie z VAT
Austria	20 proc.	10 proc. (np. dostawy określonych produktów spożywczych)	w niektórych przypadkach (np. obroty z wynajmu lub dzierżawy lokali dla celów niemieszkalnych)
Bułgaria	20 proc.	–	–
Cypr	stawka zróżnicowana ze względu na typ usługi lub produktu		dostawa leków oraz pożywienia
Czechy	19 proc.	9 proc.	dobra i usługi do celów medycznych
Dania	25 proc.	–	–
Estonia	18 proc.	9 proc. (np. określone leki, środki opatrunkowe, sprzęt medyczny i inne materiały pomocnicze)	–
Finlandia	22 proc.,	8 proc. – leki	–
Francja	19,60 proc.	5,5 proc. (np. zakup produktów leczniczych aptecznych) 2,1 proc. (np. zakup leków poddanych pod obowiązek uzyskania czasowego dopuszczenia do użytku)	–
Grecja	19 proc.	–	dobra i usługi dla celów medycznych
Holandia	19 proc.	6 proc. (np. środki opatrunkowe i inne materiały pomocnicze oraz sprzęt służący ochronie zdrowia)	–
Irlandia	21,5 proc.	–	możliwość zwolnienia
Litwa	19 proc.	5 proc. – środki farmaceutyczne oraz artykuły medyczne z listy refundowanej do 30.06.2009	–
Luksemburg	15 proc.	3 proc. (np. produkty farmaceutyczne, leki)	–
Łotwa	21 proc.	10 proc. (np. sprzęt i towary medyczne)	–
Niemcy	19 proc.	7 proc.	w niektórych przypadkach
Polska	22 proc.	7 proc. (np. leki i wyroby medyczne)	–
Rumunia	–	–	ZW
Słowacja	19 proc.,	10 proc. (np. leki, wózki inwalidzkie, szkła korekcyjne do okularów)	–
Słowenia	20 proc.	8,5 proc. (np. leki, wybrane środki opatrunkowe, sprzęt medyczny, ortopedyczny i rehabilitacyjny) 0 proc.	–
Szwecja	–	–	leki
Węgry	20 proc.	5 proc. (np. leki)	–
Wielka Brytania	15 proc.	0 proc. towary i usługi adresowane do pacjentów i przeznaczone na ochronę, utrzymanie i przywrócenie zdrowia (np. catering, usługi pralnicze, transport)	–
Włochy	20 proc.	–	–

for: iStockphoto

Zakup towarów i usług – z VAT

Rozwiązania krajowe dotyczące zakupu usług i towarów na rzecz ośrodków zdrowia wynikają z krajowych przepisów wewnętrznych w zakresie podatku od towarów i usług. Zakup usług i towarów na rzecz zakładów opieki zdrowotnej – w większości państw członkowskich objęty jest podstawową lub obniżoną stawką VAT, a także w niektórych przypadkach zwolniony jest z podatku VAT.

W trakcie majowej konferencji *Optymalne regulacje podatkowe w ochronie zdrowia* zorganizowanej przez Konfederację Pracodawców Polskich wskazaliśmy na różnorodność uregulowań w zakresie podatku VAT w usługach zdrowotnych w krajach Unii Europejskiej. Zwróciliśmy też uwagę na związaną z tym kwestię konkurencyjności systemów opieki zdrowotnej, w szczególności w kontekście przygotowywanej dyrektywy o zdrowotnej opiece transgranicznej. Nie ma bowiem prostej korelacji między zamożnością krajów a wysokością podatku VAT. Duże różnice w podatku VAT mają wpływ na różnicowanie kosztów świadczeń zdrowotnych i niewątpliwie na konstruktywną debatę na temat wprowadzenia dyrektywy o transgranicznej opiece zdrowotnej.

Polskie rozwiązania

W celu rozwoju sektora zdrowotnego należałoby rozważyć i przedyskutować polskie regulacje podatkowe. Biorąc pod uwagę, iż ze względu na zapisy dyrektywy 2006/112/WE z 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej nie uda się opodatkować usług świadczonych przez ośrodki zdrowia podatkiem VAT, to rozwiązania należałoby szukać w zredukowaniu stawki VAT czy zwolnieniu z opodatkowania zakupu niektórych usług i towarów dostarczanych na rzecz zakładów opieki zdrowotnej. Kwestia ewentualnych redukcji czy wyłączenia ze stosowania VAT jest natomiast sprawą trudną, gdyż wszelkie decyzje podejmowane w tym obszarze mają w dużym stopniu charakter polityczny, a przede wszystkim ekonomiczny.

dr n. med. Adam Fronczak
– podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia
mgr prawa Agnieszka Czupryniak
– radca ministra, DWM, MZ.

* Wysokości stawek podatku VAT na usługi i towary dostarczane na rzecz zakładów opieki zdrowotnej wskazano na podstawie informacji uzyskanych z instytucji kompetentnych w zakresie ochrony zdrowia poszczególnych państw członkowskich UE.